

ORIOI BASSA i VILA

Les artigues i el seu rastre avui als boscos d'Argentona

Una de les pràctiques més habituals de la pagesia, des de molt antic fins a la dècada dels seixanta d'aquest segle, era l'artigatge.

L'artigatge consistia en obtenir noves terres de conreu mitjançant el canvi d'ús del sòl, de boscos a cultius. Es procedia a talar el bosc

Es procedia a talar el bosc d'una determinada superfície per a heur'n la fusta i la llenya i seguidament es calava foc a les restes d'arbres (brancatges, soques...), els arbusts i les herbes

d'una determinada superfície per a heur'n la fusta i la llenya i seguidament es calava foc a les restes d'arbres (brancatges, soques...), els arbusts i les herbes. Per una banda s'ampliava la superfície a conrear, i per l'altra s'obtenia una terra molt adobada els primers anys, fruit de les cendres procedents de l'incendi. Passats quatre o més anys, el sòl s'havia esgotat i calia artigar altres masses forestals per mantenir les activitats agrícoles. Les terres esgotades restaven ermes i sovint es convertien en pinedes, bé per l'acció de l'home o per la mateixa natura.

Es tractava d'una pràctica de rendiments immediats, però que a la llarga empobria el territori, ja que els sòls esgotats difícilment podien regenerar el bosc que havien mantingut abans de l'artigatge, i gairebé sempre donaven erms i brolles extraordinàriament pobres.

Per altra banda, s'ocupaven ge-

neralment les terres de millor qualitat, com les planes i els fondals; és a dir, les que forestalment eren més productives i que, a criteri del pagès, també ho podien ser agrícolament, encara que fos per un termini curt, de vegades massa curt.

Aquesta pràctica es va anar extingint després de la Guerra Civil, quan es va consolidar una agricultura intensiva que introduïa primer els adobs orgànics i posteriorment els inorgànics, amb la qual cosa el sòl tenia un major rendiment en el temps.

A més, les terres que encara romanien forestades, els vessants obacs de muntanyes, els turons, els esqueis, i els marges de rieres i torrents, eren les menys interessants per als conreus de la vinya, els cereals i l'horta.

Avui encara queden rastres d'aquestes pràctiques a Argentona i arreu de la comarca. En són exemple les masies que tenen al seu entorn una petita superfície de conreu o terres ermes, i es troben majoritàriament envoltades de bosc, com a can Roviró, o els an-

tics bancals i murs de pedra seca d'antigues vinyes avui forestades, com a les Escomes o a l'Espinal.

D'altra banda, els seus efectes negatius sobre el bosc són molt presents en la majoria de les nostres brolles i brolles amb pins... com la pèrdua de sòl (substracte físic i nutrients), pèrdua d'espècies arbòries i arbustives de qualitat, proliferació d'espècies colonitzadores, etc.

Les artigues, juntament amb una manca d'ordenació forestal i un excés d'aprofitaments intensius, agreujats per un clima mediterrani preponderantment escàs d'aigua, els incendis forestals i els boscos reduïts a cimalls i vessants amb pendent, són responsables d'una deficient qualitat de la major part dels nostres boscos i de la seva lenta recuperació.

Malgrat tot, tan a prop de les ciutats i les zones industrials, les nostres masses forestals són una joia a conservar, desenvolupar racionalment i a protegir perquè formen part del nostre patrimoni natural i paisatgístic i també de la nostra manera de ser.

